Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

ПЕДАГОГІЧНІ КАДРИ

ОРГАН РЕКТОРАТУ, ПАРТКОМУ, КОМІТЕТУ ЛКСМУ, МІСЦЕВКОМУ ТА ПРОФКОМУ КИЇВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ ІМЕНІ О. М. ГОРЬКОГО.

№ 31 (499) | Середа, 6 жовтня 1970 року. | Ціна 1 коп. Рік видання 15-й.

50 років КДПІ

ЛЮДИ НАШОГО ІНСТИТУТУ

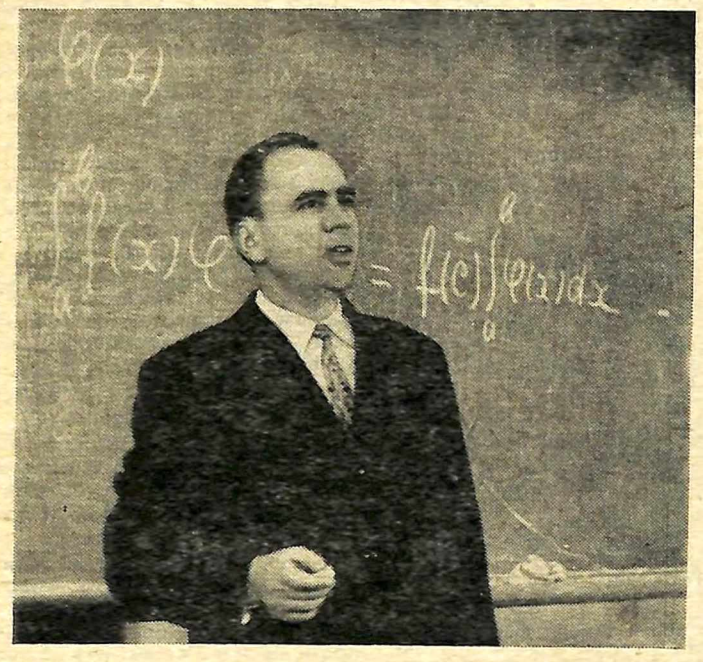

У 1951 році випускник сільської десятирічки Микола Шкіль вперше переступив поріг Київського педагогічного інституту. Чи думав тоді вчорашній десятикласник, що через кілька років стане професором столичного вузу і як декан очолить найбільший його факультет — фізико-математичний?

Думки у хлопця були значно скромніші: витримати конкурс, здобути освіту... Претендентів на звання студента було багато. Серед них немало й випускників міських шкіл. Можливо, у декого з них, як говорять, є «впливові дяді»... А в нього? Батько загинув ще у 1944 році на фронтах Великої Вітчизняної війни, згодом померла і мати. Єдина надія — тільки на себе, єдині його помічники — знання та жагуче прагнення вчитись.

Таким і запам'ятався викладачам студент Микола Шкіль — здібний до науки, жадібний до знань, працелюб.

Після закінчення інституту — аспірантура. Професор С. Ф. Фещенко не міг нахвалитися талантом і працьовитістю свого аспіранта. А для М. І. Шкіля кандидатська дисертація — *це лише початок наукової діяльності.*

Виконуючи велику академічну, виховну і адміністративну роботу, М. І. Шкіль написав докторську дисертацію і достроково захистив її. У січні ленінського ювілейного року він одержав вчений ступінь доктора фізико-математичних наук, а в квітні — звання професора.

Понад 40 наукових робіт на рахунку М. І. Шкіля. Серед них фундаментальна колективна праця, написана ним разом з С. Ф. Фещенком і Л. Д. Николенко: «Асимптотические методы в теории линейных дифференциальных уравнений» («Наукова думка», К., 1966), яка перекладена в кількох країнах, зокрема в США.

Миколі Івановичу однаково близькі і гармонія асимптотичних розв'язків диференціальних рівнянь, і бурхливе життя студентів. Завжди у творчому неспокої і пошуках проф. М. І. Шкіль докладає багато зусиль, щоб колектив фізико-математичного факультету, який він очолює, з честю зустрів XXIV з'їзд КПРС.

На фото: читає лекцію доктор фізико-математичних наук, декан фізико-математичного факультету професор **М. І. Шкіль.**

Фото **В. Тимошенка.**

До і після зборів

ГУРТОЖИТОК — РІДНИЙ ДІМ

Про те, яким повинен бути гуртожиток, говорили на звітно-виборних зборах студентської ради мешканці гуртожитку № 2.

Цей гуртожиток у конкурсі до ленінського ювілею посів одне з останніх місць серед гуртожитків інституту. Успіхи можна було б бачити значно кращими, якби студрада, проводячи певну ідейно-політичну та культурно-масову роботу, не випустила з виду такого дуже важливого питання, як контроль за санітарним станом.

У виступах промовців були й інші серйозні претензії до студради, до мешканців гуртожитку. Взяти поселення... До останнього часу гуртожиток був не заселений повністю.

— І це тому, — говорить декан дефектологічного факультету доц. К. Турчинська, — що студрада заздалегідь, тобто ще у травні, не склала списки студентів, котрі мають заселити гуртожиток у новому навчальному році...

Студрада, профспілкове бюро факультету вирішили, як бачимо, перекласти клопоти з поселенням на плечі деканату. Але ж це не що інше, як самоусунення від своїх безпосередніх обов'язків, і, якщо хочете,— безпорадність перед вирішенням найпростіших питань. (До речі, самостійності, ініціативи бракує й студрадам інших гуртожитків: все чекають «керівних вказівок» та підштовхувань «згори»).

Комендант гуртожитку В. Попов слушно, на мій погляд, поставив питання про економію електроенергії та води. Питання може здатися декому дрібничковим, а саме слово «економити», — чи не архаїзмом: в наш час, мовляв, говорити про якийсь літр води, чи зайвий ват на лічильнику... Копійки... А що б сказали ці студенти, якби ці копійки йшли з їхньої, а не державної кишені? Гадаю дуже хутко змінили б свою думку.

Про дбайливе ставлення до соціалістичного майна говорив і голова профкому інституту О. Кокойло. Вирішено створити у гуртожитку постійну бригаду по лагодженню меблів (стільців поза всім) і підпорядкувати «ремонтників» студраді.

Звітно-виборні збори мешканців гуртожитку були принциповою і корисною для всіх розмовою, що, безперечно, допоможе новообраній студраді господарювати краще. До складу студради ввійшло 13 осіб, а ватажком її став студент дефектологічного — Микола Мазур.

Після зборів робота студради значно пожвавилась. Став тіснішим зв'язок з комсомольським бюро факультету. Члени бюро Віктор Поминальний та Валентин Степанець цікавляться санітарним станом у гуртожитку, контролюють відвідування студентами занять тощо. Одним словом, стали не гостями, а помічниками гуртожитку. І санітарний стан у гуртожитку покращився. Регулярно проводяться санітарні рейди. Як зразкові можна назвати кімнати №№25, 28а, 31, 32 та інші. Зараз у гуртожитку обладнується сушилка для білизни, планується створення кімнати, яка конче потрібна студентам для підготовки до семінарських занять.

Враховуючи недогляди минулого року, нова студрада і громадськість дефектологічного факультету докладають всі зусилля для того, щоб зробити свій гуртожиток найкращим з-поміж інших.

Валентин САКУН,
студент дефектологічного факультету.

„ГОВОРИТЬ ДЕФФАК...“

— Увага, увага, говорить деффак!.. — цими словами розпочала своє життя радіогазета нашого факультету, перший випуск якої відбувся днями. Сподіваємось, новостворений радіовісник пустить глибоке коріння у факультетське життя (цього прагнуть його організатори), а поки що мова про перший випуск.

Право підготувати і провести першу радіогазету було надано кращій групі факультету — 22-ій. Присвятили її першокурсникам.

З привітанням і загальним оглядом справ факультетських виступила декан факультету Клавдія Михайлівна Турчинська.

Потім слово бере комсорг кращої групи Галина Цобко Вона розповіла про життя групи, поділилася досвідом навчання, адже цій групі є чим пишатися: у групі десять відмінників і жодного трієчника.

Про те, як краще організувати робочий день студента розповів студент III-го курсу Ленінський стипендіат Валентин Степанець. Хочеться ще відмітити тих, хто брав участь у підготовці газети. Це — викладач Л. Стожок, студенти Г. Цобко, М. Тимошенко, О. Балабушка, М. Томілова. Завдяки їхнім зусиллям радіопередача вийшла змістовною, зацікавила студентів.

Петро МЕДВЕДЬ,
студент дефектологічного факультету.

КНИГИ НАШИХ ВИКЛАДАЧІВ

До бібліотеки інституту надійшли нові книги наших викладачів:

Рябухін М. А. Виховання комуністичного ставлення до праці в учнів восьмирічної школи. К., «Рад. школа», 1970, 88 с.

Корнійчук О. Д. Уроки праці в І-му класі. К., «Рад. школа», 1970, 160 с.

РОБІНЗОНАДА УГЛИБ ВІКІВ

Осінь. Жовтобарвне листя вистилає шлях до інституту. А я все ще думками повертаюсь до літа. Адже скільки побачено, пережито, скільки незабутніх зустрічей!

Ще в травні нам, студентам-історикам, було запропоновано взяти участь в археологічних експедиціях АН УРСР. Бажаючих здійснити захоплюючі мандрівки углиб віків виявилось немало.

Я та ще двоє дівчат з нашого курсу — Тетяна Білобловська і Ольга Богданова — обрали експедицію на острів Березань (Північне Причорномор'я, Миколаївська область).

І ось перше знайомство з островом. Цей безлюдний клаптик землі, який відділяють від материка 12 км моря, стане надовго нашим домом, і ми — члени археологічних експедицій — єдині тут мешканці.

1300 м у довжину і метрів 550 у ширину — оце й усе наше «володіння». Голий степ, на якому немає жодного деревця, якщо не рахувати трьох метрових акацій, що не дають зовсім тіні. Будівель теж ніяких, крім двох похмурих казематів, що їх побудували ще до І-ї світової війни царські інженери, які перетворили Березань на артилерійський полігон. Посередині острова невеличкий маяк.

Але не це більш за все вразило на острові. На краю скелі, що зривається у море, немов би парус, наповнений вітром, стоїть пам'ятник. На цьому місці в 1906 році був розстріляний разом з трьома товаришами по революційній боротьбі полум'яний і нескорений «адмірал повсталого революційного Чорноморського флоту» лейтенант Петро Петрович Шмідт.

Кожен з нас багато читав про Шмідта, і тому зрозуміло, яке хвилювання і сум охопили нас з друзями, коли ми стояли на цьому хвилюючому місці. Так, багато їх, відомих і невідомих героїв, що своїм життям заплатили за наше щасливе сьогодні. Але ніхто і ніщо не забуто. І навіть тут, на клаптику землі посеред моря, де лише два місяці на рік працюють археологи, Батьківщина і вдячні нащадки увіковічнили своїх героїв.

...Почалися важкі трудові будні. Майже цілком ізольовані морем від усього світу ми працювали, вчились, дружили. Було важко, іноді не вистачало продуктів, води, бурями зносило палатки, а в дощ не було в них сухого місця. Не легше було і на розкопках. Проте нами було зроблено немало. Було розкрито сім квадратів площею 5×10 м і глибиною 2,5—3 м. Ми досліджували стародавнє грецьке місто-поліс. Там, на глибині 1,5 м, нашим поглядам несподівано відкрилась трагічна картина поховання воїнів, що загинули в бою за часів Київської Русі. Добре збереглася залізна зброя наших предків-русинів: мечі, ножі, стріли.

А невдовзі війна, вже остання — Вітчизняна, знову нагадала нам, що не тільки у сиву давнину гинули російські люди, відстоюючи свою землю і свою незалежність. Ми знаходили багато патронів, осколків гранат і навіть снаряди. Але головним в наших пошуках було не це. Були відкриті залишки стін п'яти будівель, які відносились до VI—V ст. до н. е. Одна кладка була особливо цікавою: у два ряди лежали гладко оброблені камені, в щілини між якими неможливо навіть просунути лезо ножа. Під цією кладкою стояли два глечики, із залишками трупоспалення.

Розкрила нам й інші свої таємниці березанська земля. Залишки кераміки III—II ст. до н. е., дуже рідка для Березані монета — ас, кістяний перстень, кілики (миски з підставками), амфори — всього не перелічиш. А ще дуже цікава знахідка була у наших ленінградських колег з Ермітажу — пластина із стародавнім латинським текстом. Поки що зміст її залишається таємницею, але скоро й вона буде розгадана. Стане відомою ще одна сторінка історії людства.

Наша експедиція закінчилась. Повертаючись до навчання, кожен з нас думав: який цікавий і загадковий світ, у якому ми живемо, скільки нерозкритих ще таємниць він у собі містить (і скільки роботи для істориків!), якщо навіть невеличкий клаптик землі, загублений у морі, міг подарувати нам стільки щасливих знахідок...

...Осінь. Жовте листя вистилає килимом нашу дорогу до інституту. А ми з друзями вже мріємо про участь у нових експедиціях, про нові пригоди і мандри.

Михайло РАШТАНОВ,
студент II-го курсу історичного факультету.

ЗУСТРІЧ З АКТИВОМ

РЕПОРТАЖ

— Перш за все ми хотіли б бачити у вашій особі надійних помічників, — звертається до присутніх ректор інституту проф. О. Романовський...

На зустріч з ректором зібралися старости, комсорги, профорги всіх академічних груп перших курсів — ті, кого товариші по навчанню наділили відповідальністю і своїм довір'ям. Комсомольські і профспілкові активісти наймолодшого в інституті курсу поділилися думками і планами на майбутнє, запевнили адміністрацію, що докладуть всіх зусиль для успішного навчання і зразкової поведінки. Ця зустріч, тепла, задушевна, невимушена, запам'яталася кожному надовго.

На фото: до комсомольського і профспілкового активу перших курсів звертається ректор інституту проф. О. Романовський.

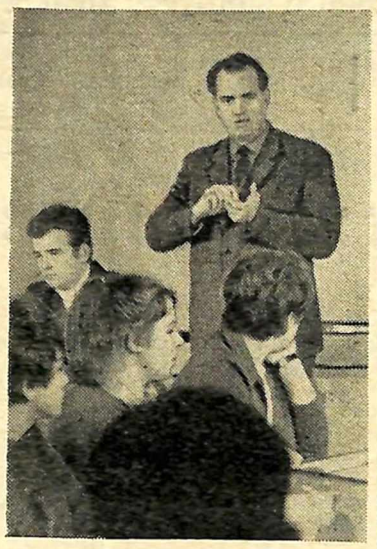

— На філологічний я поступила за другим разом... А якби вступні склалися нещасливо, поступала б і втретє. Бо дуже люблю літературу...

Це першокурсниця філологічного Тетяна Косянчук... Як доказ своїм словам Таня прочитала присутнім щирі проникливі вірші Сосюри, свого поета-улюбленця.

Фоторепортаж **В. Тимошенка.**

Два світи—дві юності

(Закінчення. Початок у № 29 нашої газети)

— Мадмуазель Франсуаза, кого з російських письменників ви вже вивчали? — запитували ми нашого гіда Франсуазу Серкіне, що вже три роки студіює російську літературу і розмовляє, хоч і з великим напруженням, по-російськи.

— Достоєвського, Толстого... Пушкіна...

— А радянських?

— Деякі твори Володимира Маяковського, а ще Єсеніна...

Такі ж питання ми поставили і перед професором російської літератури Микитою Струве, з яким «випадково» гід познайомила нас у містечку Мімоза.

— Вивчаємо класиків. І дещо найкращих радянських письменників.

У переліку «найкращих» імен були в основному прізвища, відомі радянським людям із повідомлень про суд над ідейними зрадниками. Серед них не було прізвища ні Горького, ні Шолохова.

— А які твори рекомендуються студентам програмою? — не заспокоювалися ми.

— Про яку програму ви питаєте? Я не знаю, що там вимагають ваші програми.

Виявляється, професор ніяких програм не визнає, та їх і немає. Він читає студентам, що захоче і як він сам знайде потрібним.

...Підготовка технічних кадрів проводиться як на факультетах точних і природничих наук в університетах, так і в спеціалізованих інститутах. Наукові і науково-технічні кадри вищої кваліфікації готуються також у ста Гранд-коледжах, (70 з них державні, інші належать промисловим монополіям, церквам тощо). Окрім того, відомі у Франції галузеві академії, Національна консерваторія мистецтв і ремесел, Національний музей природничої історії, що також готують кадри наукових працівників. Найбільшою ж науковою установою є Інститут Франції — національна академія наук республіки.

Всього у вищих учбових закладах навчається приблизно триста тисяч студентів, багато їх також у ліцеях та коледжах.

Хто ж іде в студенти, а отож і який соціальний склад студентства, що в неабиякій мірі має визначати суспільне життя країни? Це питання ставилося при кожній зустрічі, і відповіді були майже однотипними:

— Хто закінчив школу із дипломом і бажає вчитися далі.

Хто закінчує успішно школу, нам пояснили. А хто ж ті, що бажають вчитися? І чи досить одного бажання для здобуття вищої освіти?

Ці питання для співбесідників виявилися складнішими: тут знову йдеться про гроші, а плата за навчання зростає. Якщо ще торік вона становила одну тисячу, то тепер — 1500 франків. Півтори тисячі франків тільки за відвідування занять, користування бібліотекою та медичне обслуговування. Стипендіями в університетах забезпечуються 5—20 процентів, у гуртожитках можуть проживати не більше 10 процентів юнаків і дівчат. Це дані щодо Паризького університету. У більшості ж вузів гуртожитків взагалі немає, а студенти наймають кутки на приватних квартирах чи мешкають у найдешевших готелях.

«Геть репресії — фашизацію! Звільнити з тюрем марксистів-ленінців». — Цей плакат закликає проти терору фашистської хунти у Греції. Подібні політичні гасла ми зустрічали у Франції на кожному кроці. Молода Франція бореться.

Немає нічого дивного, що серед бажаючих здобути вищу освіту зовсім небагато дітей робітників і сільськогосподарських працівників. Так, у Сансьє — одному з наукових центрів Сорбонни серед 700 студентів — всього 55 дітей робітників. У Паризькому університеті (повторюємо, тут навчається 40 відсотків студентства Франції) їх не більше 10 процентів.

Крім цього, університети, як і ліцеї та коледжі, не забезпечують своїх випускників роботою. Влаштування на роботу без відповідних рекомендацій, серед яких найсоліднішою є становище батьків у суспільстві, — справа нелегка.

Заклопотані й керівники університетів: держава не в змозі створити в учбових центрах необхідну матеріальну базу. Тут зовсім незадовільний аудиторний фонд, не вистачає спеціалістів. У Сорбонні аудиторії тепер стали настільки тісними, що під час лекцій студенти стоять у проходах, а більш щасливі сидять на підвіконнях і навіть на шафах.

Коли бачиш це, згадуються розмови наших студентів про так зване «вільне» відвідування лекцій. Адже немало з них «заздрять» своїм зарубіжним ровесникам. А заздрити, здається мені, нічому: **не від добра воно,** «вільне» відвідування. Адже у здобутті вищої освіти зацікавлений у першу чергу студент. Держава ж не бере на себе якихось зобов'язань забезпечити роботою всіх випускників, вона просто наймає необхідних спеціалістів. Фірми й інші приватні організації проводять такі ж операції або самі готують для себе необхідні кадри.

Щоб здобути університетський диплом, необхідно подолати чимало перешкод, фінансові бар'єри, а нерідко — просто вистояти. Вистояти проти спокуси легкого життя: надзвичайно багато вільного часу у студента. Особливо після третього року навчання, коли закінчуються теоретичні курси і розпочинаються практика чи стажування, самостійна підготовка, робота над проектом. Багато хто не витримує. У першу чергу — дівчата. Великий відсів студентів. Диплом здобувають менше половини випускників. Поповнюється армія «вічних студентів».

— ...Мосьє професор, як навчається наша Франсуаза?

— Запитайте, хай сама скаже... Хоч правда, їй тепер вчитися ніколи. Вони все мітингують. Бачите, прижилися деякі ідеї... і ваші теж.

Так, французькі студенти мітингують. Вони виступають проти підвищення плати на навчання, за демократизацію його. Багато — проти війни у В'єтнамі та на Близькому Сході.

Спілка студентів-комуністів (одна з чотирьох організаційно самостійних спілок Руху Комуністичної молоді) мобілізує молодь Франції на боротьбу за мир і роззброєння, за створення в Європі системи колективної безпеки, виступила одним із організаторів підготовки і проведення загальнонаціональної маніфестації протесту проти агресії США в Індокитаї.

Молода Франція мітингує. І хай сьогодні чиясь «коричнева» рука пише: «Молода революція» — проти комунізму» і обмальовує будинки знаком французьких фашистів, багато лозунгів закликають: «Голосуйте за ФКП», «Зупинити фашизм», і поряд з'являються рідні всім трудящим світу наші серп і молот.

Нехай деякі сьогодні запитують: «Невже ви вірите, що французькі юнаки підуть за комуністами?», а інші переривають виступ керівника групи радянської молоді репліками: «Знову політика... Ми обійдемося без цього», хай окремі не розуміють, що таке Радянський Союз, хто такий Ленін, одначе уже зараз організація Руху Комуністичної молоді об'єднує більше 80 тисяч юнаків і дівчат Франції. Це — сила. Їм належить завтра Франції.

В. ЛОБОДА,
доцент кафедри української мови.

Наші ювіляри:

70 літ — не старість

Нещодавно колектив кафедри елементарної математики і методики математики інституту тепло відмітив 70-річчя з дня народження старшого викладача кафедри, заслуженої вчительки школи УРСР О. С. Боришполець.

Понад 50 років віддала Ольга Сергіївна благородній справі народної освіти. Немає, напевне, жодної ланки у системі освіти, де б вона не працювала — і в початковій школі, і в старших класах середньої школи, і в педагогічному інституті.

За 20 років роботи в Київському педагогічному інституті через дбайливі руки Ольги Сергіївни пройшли сотні і сотні вчителів. В останні роки багато з них уже як слухачі курсів підвищення кваліфікації вчителів сіли за парти, щоб почути ще раз від своєї вчительки про перебудову системи математичної освіти, про перехід початкових класів на нові програми і підручники з математики.

За самовіддану працю Ольга Сергіївна нагороджена значком «Відмінник народної освіти», медаллю «За доблесну працю в Великій Вітчизняній війні» та медаллю імені К. Д. Ушинського. Але найвищою нагородою для себе вона завжди вважала теплі і щирі побажання, які їй шлють щоразу усно і в листах та телеграмах численні учні, її колеги, друзі.

Побажаємо ж шановній Ользі Сергіївні з нагоди її славного ювілею міцного здоров'я на довгі роки, багато сил, бадьорості і успіхів у благородній праці.

Викладачі та співробітники кафедри елементарної математики.

Від усього серця

3-го жовтня кафедра педагогіки вшанувала заслужену вчительку УРСР Поліну Іванівну Островську з нагоди її 60-річчя. В особі нашого ювіляра ми бачимо людину, що завжди самовіддано служить Вітчизні, щедро віддає їй свою невичерпну енергію, глибокі знання, полум'яне горіння свого серця.

Працюючи в довоєнний період у школах Києва, вона невтомно озброювала учнів знаннями, виховувала їх полум'яними патріотами Країни Рад.

У роки Великої Вітчизняної війни Поліна Іванівна очолювала партійну організацію військового госпіталю, зігрівала материнським піклуванням поранених бійців. А потім партійна робота в Подільському районі Києва у важкі повоєнні роки...

Тривалий час Поліна Іванівна очолювала Київський міський відділ народної освіти, завдяки її невтомній діяльності на цій посаді зміцніла навчально-матеріальна база шкіл, підвищився рівень навчально-виховної роботи в школах та дитячих дошкільних закладах столиці України.

Тепер П. І. Островська працює завідуючою кабінетом педагогіки при нашій кафедрі, забезпечує кабінет всім необхідним для успішного вивчення студентами педагогічних дисциплін.

Від усього серця вітаємо Поліну Іванівну, бажаємо їй міцного здоров'я, великого щастя, нових трудових успіхів.

Колектив кафедри педагогіки.

Гострий сигнал

„А ЩО ЗРОБИТЕ ВИ?“

Пишу вам, щоб поділитися враженнями від роботи на кагатах ваших студентів. Насамперед, хочу висловити подяку студентам I курсу відділу російської мови і літератури. Під керівництвом доцента В. Рінберг вони повністю виконали поставлене перед ними завдання.

Цього не скажеш про студентів музично-педагогічного ф-ту. Їх там було майже дві групи, люди це молоді і фізично здорові, проте від роботи вони відмовились. Причина? На їх думку (до неї приєднується і керівник групи викладач Красс), фізична робота їм протипоказана, бо, мовляв, вони створені для музики. Якщо говорити конкретно, то студенти заявили, що перебирання картоплі зіпсує еластичність їхніх пальців, які їм потрібні для гри на музінструментах. Може, це й так, але ж навіщо тоді цих студентів присилати до нас? Можна ж було цю «проблему» вирішити в інституті! Нам же довелося спостерігати, як студенти-музиканти цілий день палили вогнище, ламали тин, та ще й насміхалися над тими, хто працює. Ніякі слова на білоручок і порушників трудової дисципліни не вплинули.

Мені здається, що з цим миритися не можна. Комсомольське бюро чи комітет комсомолу мусять розібратись у цьому і покарати винуватих. Ми з свого боку зробили дуже просто: не видали їм довідки про роботу. А що зробите ви? Напишіть нам.

В. КОНОНЕЦЬ,
зав. буртовою дільницею плодоовочевої бази Радянського РХТ м. Києва.

Редактор В. СОКУР.

«За педагогические кадры» — орган ректората, парткома, комитета ЛКСМУ, месткома и профкома Киевского государственного педагогического института им. А. М. Горького. Адреса редакції: м. Київ, бульвар Шевченка, 22/24, кім. 110. Тел. Б-1-90-46, дод. 43.

Тираж 1000. Друкарня видавництва «Київська правда», вул. Леніна, 19. Зам. 4467.